Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

22. oktoober 2020*

Apellatsioonkaebus – Konkurents – Keelatud kokkulepe – Jaemüügiks mõeldud toiduainete pakendamise turg – ELTL artikli 101 rikkumise tuvastamise otsus – Määrus (EÜ) nr 1/2003 – Artikkel 23 – Euroopa inimõiguste konventsiooni artikkel 6 – Põhiõigus õiglasele kohtulikule arutamisele – Poolte võrdsuse põhimõte – Õigus „vastandamisele“ – Tunnistajate ärakuulamine – Põhjendamine – Üks ja vältav rikkumine – Trahvi ülempiir

Kohtuasjas C-702/19 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 20. septembril 2019 esitatud apellatsioonkaebus,

Silver Plastics GmbH & Co. KG, asukoht Troisdorf (Saksamaa), esindajad: *Rechtsanwalt* M. Wirtz ja *Rechtsanwältin* S. Möller,

Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG, asukoht Troisdorf, esindaja: *Rechtsanwalt* C. Karbaum,

hagejad,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: G. Meessen, I. Zaloguin ja L. Wildpanner,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: neljanda koja president üheksanda koja presidendi ülesannetes M. Vilaras (ettekandja), D. Šváby ja S. Rodin,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebuses paluvad Silver Plastics GmbH & Co. KG ja Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 11. juuli 2019. aasta otsuse Silver Plastics ja Johannes Reifenhäuser *vs.* komisjon (T-582/15, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2019:497), millega jäeti rahuldamata nende hagi, milles esiteks paluti osaliselt tühistada komisjoni 24. juuni 2015. aasta otsus C(2015) 4336 final ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta (juhtum AT.39563 – Toiduainete pakendamine jaemüügiks) (edaspidi „vaidlusalune otsus“), ja teise võimalusena vähendada selle otsusega neile määratud trahvi summat.

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad [ELTL] artiklit [101] või [102]; […]

[…]

Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

[…]

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.“

Vaidluste taust

3 Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–10 ja käesoleva menetluse vajadustest lähtudes võib selle kokku võtta järgmiselt.

4 Esimene apellant Silver Plastics on äriühing, kes toodab ja tarnib erinevaid toiduainete pakendeid ning kelle osadest 99,75% kuulus vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni viinud asjaolude ajal teisele apellandile Johannes Reifenhäuser Holdingule.

5 Vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 2–6 nähtub, et pärast seda, kui 18. märtsil 2008 esitas leebema kohtlemise taotluse ettevõtja, mille moodustas kontsern, mille emaettevõtja on Linpac Group Ltd (edaspidi „Linpac“), algatas Euroopa Komisjon ELTL artikli 101 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3) artikli 53 kohaldamise menetluse jaemüügiks mõeldud toiduainete pakendamise sektoris, mis lõppes vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisega.

6 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 7 ja 8 märkis, tuvastas komisjon selles otsuses, et eespool nimetatud sektoris tegutsevad äriühingud olid ajavahemikus 2000–2008 osalenud ühes ja vältavas rikkumises, mis koosnes viiest erinevast rikkumisest, mis on määratletud vastavalt teenindatavale geograafilisele piirkonnale, nimelt Itaalia, Edela-Euroopa, Loode-Euroopa, Kesk- ja

Ida-Euroopa ning Prantsusmaa (edaspidi „kõnealune rikkumine“). Asjaomased tooted olid polüstüreenkarbid, mida kasutatakse jaemüügiks mõeldud toiduainete pakendamiseks, ning Loode-Euroopa kartelli puhul jäigad karbid.

7 Täpsemalt, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 10 meenutas, oli vaidlusaluse otsuse resolutsioonis märgitud:

„*Artikkel 1*

[…]

3. Järgmised ettevõtjad rikkusid [ELTL] artiklit 101 ja [Euroopa Majanduspiirkonna] lepingu artiklit 53, osaledes mainitud ajavahemikel ühes ja vältavas rikkumises, mis koosnes mitmest erinevast rikkumisest, mis puudutas jaemüügiks mõeldud toiduainete pakendamiseks kasutatavaid polüstüreenkarpe ja jäikasid karpe ning hõlmas Loode-Euroopa territooriumi:

[…]

d) Silver Plastics […] ja [Johannes Reifenhäuser Holding] – 13. juunist 2002 kuni 29. oktoobrini 2007.

[…]

5. Järgmised ettevõtjad rikkusid [ELTL] artiklit 101, osaledes mainitud ajavahemikel ühes ja vältavas rikkumises, mis koosnes mitmest erinevast rikkumisest, mis puudutasid jaemüügiks mõeldud toiduainete pakendamiseks kasutatavaid polüstüreenist karpe ja hõlmasid Prantsusmaa territooriumi:

[…]

e) Silver Plastics […] ja [Johannes Reifenhäuser Holding] 29. juunist 2005 kuni 5. oktoobrini 2005.

Artikkel 2

[…]

3. Artikli 1 lõikes 3 osutatud rikkumiste eest määratakse järgmised trahvid:

[…]

e) Silver Plastics […] ja [Johannes Reifenhäuser Holding] – solidaarselt […] 20 317 000 eurot

[…]

5. Artikli 1 lõikes 5 osutatud rikkumiste eest määratakse järgmised trahvid:

[…]

e) Silver Plastics […] ja [Johannes Reifenhäuser Holding] – solidaarselt […] 893 000 eurot

[…]“.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

8 Apellandid esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 11. septembril 2015 ja milles nad palusid esimese võimalusena osaliselt tühistada vaidlusalune otsus ja teise võimalusena vähendada selle otsusega neile määratud trahve. See hagi jäeti vaidlustatud kohtuotsusega rahuldamata.

9 Analüüsides eelkõige apellantide esimese väite esimest osa, milles nad väitsid sisuliselt, et komisjon ei ole esitanud ühtegi usaldusväärset ja piisavat tõendit kokkuleppe või kooskõlastatud tegevuse olemasolu kohta Loode-Euroopas, analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 44–66 muu hulgas argumente, mille apellandid esitasid selleks, et vaidlustada Silver Plasticsi osalemist ühel konkurentsivastasel kohtumisel, mis toimus 13. juunil 2002. Pärast seda analüüsi leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, et „isegi kui ei ole võimalik kõrvaldada ebaselgust [ühe teise koosoleku, mis toimus samal päeval ja millel ei olnud konkurentsivastast eesmärki,] alguse täpse kellaajaga seoses, on piisavalt tõendeid, mis kinnitavad, et konkurendid, sealhulgas Silver Plastics, kohtusid väljaspool [seda teist] koosolekut, et arutada hinnastrateegiaid“.

10 Lisaks, pärast seda, kui Üldkohus analüüsis apellantide esimese väite teist osa, mille kohaselt ei ole tegemist ühe ja vältava rikkumisega polüstüreenkarpide ja Loode-Euroopa jäikade karpide turul, tuvastas ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 191, et komisjon oli õigesti järeldanud, et Silver Plastics osales selles ühes ja vältavas rikkumises.

11 Hinnates apellantide kolmandat väidet, et on rikutud poolte võrdsuse põhimõtet ja „vastandamise“ õigust, analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 226–236 apellantide taotlusi, et see kohus kuulaks ära viis tunnistajat ja korraldaks nendest ühe tunnistaja ristküsitlemise. Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 232–234, leidis Üldkohus sellega seoses, et arvestades asjaolu, et apellandid esitasid Üldkohtus ja kasutasid nende tunnistajate kirjalikke ütlusi, kelle ärakuulamist nad soovisid, ei nähtu apellantide poolt oma taotluse põhjendamiseks esitatud argumentidest, et nende isikute tunnistustel võiks olla lisaväärtus võrreldes juba toimikus olevate tõenditega, mis vaidlustatud kohtuotsuse punkti 235 kohaselt olid piisavalt selged. Seetõttu otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 236, et ei ole vaja ega otstarbekas rahuldada apellantide esitatud taotlust tunnistajate ärakuulamiseks.

12 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 255–279 analüüsis Üldkohus apellantide viiendat väidet, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 esimest ja teist lõiku koostoimes ELTL artikli 101 lõikega 1, kuna komisjon leidis, et kaks apellanti moodustavad ühe majandusüksuse.

13 Sellega seoses tõdes Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 265 ja 266, et apellandid ei vaielnud vastu sellele, et perioodil, mis hõlmas rikkumist Loode-Euroopas, kuulus Johannes Reifenhäuser Holdingule 99,75% Silver Plastics kapitalist ja et seega võis komisjon nende suhtes tugineda eeldusele, et esimene avaldas otsustavat mõju viimasele, mida on tunnustatud Euroopa Kohtu praktikas. Seejärel analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 267–279 apellantide erinevaid argumente ja järeldas selle kohtuotsuse punktides 280 ja 281, et apellandid ei ole esitanud tõendeid, mis võiksid selle eelduse ümber lükata, mistõttu tuleb viies väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

14 Lõpuks analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 287–314 apellantide kuuendat väidet, milles nad viitasid sisuliselt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu rikkumisele, kuna selles sättes ette nähtud 10% ülempiiri arvutamiseks asjasse puutuva käibe kindlaksmääramisel võttis komisjon arvesse äriühingu Reifenhäuser GmbH & Co. KG Maschinenfabrik (edaspidi „Maschinenfabrik“) käivet, ehkki vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise hetkel ei kuulunud Johannes Reifenhäuser Holdingule enam osalust selles äriühingus.

15 Üldkohus leidis nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 307–310, et kuna vaidlusalune otsus võeti vastu 24. juunil 2015, määras komisjon vaidlusaluses otsuses põhjendatult Johannes Reifenhäuser Holdingu trahvi ülempiiri kindlaks majandusaasta 2013/2014 alusel, mis oli vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisele eelnenud viimane terve majandusaasta. Asjaolu, et Johannes Reifenhäuser Holdingu poolt Maschinenfabriku võõrandamine registreeriti nõuetekohaselt 28. mail 2015 tagasiulatuvalt alates 30. septembrist 2014, ei saanud Üldkohtu hinnangul kuidagi mõjutada Johannes Reifenhäuser Holdingu 2013/2014. majandusaasta käivet, mis lõppes 30. juunil 2014. Olles tagasi lükanud muud apellantide argumendid, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 315, et kuues väide tuleb tagasi lükata.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

16 Apellandid paluvad Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse;

– teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja tühistada vaidlusalune otsus Johannes Reifenhäuser Holdingut puudutavas osas ning vähendada Silver Plasticsile määratud trahvi summani, mis ei ületa 10% tema viimase lõppenud majandusaasta käibest;

– kolmanda võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja vähendada apellantidele solidaarselt määratud trahvi summani, mis ei ületa 10% nende käibest, milles ei võeta arvesse Maschinenfabriku käivet, ja

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

17 Komisjon palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebus

18 Apellandid esitavad oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks seitse väidet, millest esimene väide puudutab 4. novembril 1950 Roomas alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artikli 6 rikkumist koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 teise lõiguga ja artikli 48 lõikega 2 ning vahetu uurimise põhimõtte rikkumist, teine väide käsitleb „vastandamise õiguse“ rikkumist, kolmas väide menetlusliku võrdsuse põhimõtte rikkumist, neljas väide põhjendamiskohustuse rikkumist, viies väide määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 rikkumist, kuues väide määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist seoses järeldusega, et esines üks majandusüksus, ja seitsmes väide sama sätte rikkumist seoses apellantidele solidaarselt määratud trahvi ülempiiriga.

Esimene väide, et on rikutud EIÕK artiklit 6 koostoimes harta artikli 47 teise lõigu ja artikli 48 lõikega 2 ning vahetu uurimise põhimõtet

Poolte argumendid

19 Apellandid väidavad, et menetlustagatisi ja kaitseõigusi, mis on esitatud EIÕK artikli 6 lõigetes 1 ja 3, nagu neid on tõlgendatud Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas, ning harta artikli 47 teises lõigus ja artikli 48 lõikes 2, tuleb liidu kohtutes toimuvates menetlustes arvesse võtta, sh neis menetlustes, mis käsitlevad keelatud kokkuleppeid, kuna need on laadilt kriminaalmenetlused.

20 Kuna Üldkohus piirdus aga sellega, et võttis arvesse üksnes W. poolt Silver Plasticsi advokaatidele tehtud avalduste protokolle, ilma et ta oleks teda tunnistajana ärakuulamiseks kohtusse kutsunud, rikkus ta õiglase kohtumenetluse põhimõtet, mis on tagatud EIÕK artikliga 6 ning harta artikli 47 teise lõiguga ja artikli 48 lõikega 2, ning rikkus tõendite vahetu uurimise põhimõtet.

21 Apellandid tuginevad selles osas eelkõige esiteks Euroopa Inimõiguste Kohtu (edaspidi „EIK“) 16. juuli 2019. aasta kohtuotsusele Júlíus þór Sigurþórsson *vs.* Island (CE:ECHR:2019:0716JUD003879717) ja teiseks Euroopa Kohtu 29. juuli 2019. aasta kohtuotsusele Gambino ja Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628) ning kohtujurist Boti ettepanekule viimases kohtuasjas, ja väidavad, et EIÕK artikli 6 lõikega 1 tagatud menetluslik võrdsus nõuab, et kohus, kes teostab kontrolli isiku süüd tuvastanud otsuse üle, peab arvesse võtma kõiki vajalikke tunnistusi, kuulates tunnistaja isiklikult ära, ega tugine üksnes selle tunnistaja kirjalikule avaldusele.

22 Apellandid on seisukohal, et vastupidi sellele, mida Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 230, ei saanud Üldkohus järelikult õiguspäraselt lahendada tema menetluses olevat vaidlust ilma W-d isiklikult ära kuulamata. Lisaks, vastupidi sellele, mida annab mõista vaidlustatud kohtuotsuse punkt 229, ei saa Üldkohus otsustada sellise ärakuulamise asjakohasust ilma seda läbi viimata, piirdudes tõdemisega, et see ei muuda mingil juhul tema otsuse sisu.

23 Komisjon leiab, et apellatsioonkaebuse esimene väide on vastuvõetamatu, kuna selle tegelik eesmärk on seada kahtluse alla Üldkohtu hinnang faktilistele asjaoludele ja igal juhul on see põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

24 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi EIÕKga tunnustatud põhiõigused on liidu õiguse üldpõhimõtted, nagu kinnitab ELL artikli 6 lõige 3, ning kuigi harta artikli 52 lõikes 3 on sätestatud, et hartas sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad EIÕKga tagatud õigustele, on samad, mis neile nimetatud konventsiooniga ette on nähtud, ei kujuta viimane endast formaalselt liidu õiguskorda kuuluvat õigusinstrumenti, seni kuni liit ei ole konventsiooniga ametlikult ühinenud (16. juuli 2020. aasta kohtuotsus Facebook Ireland ja Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika).

25 Sellega seoses on Euroopa Kohus samuti märkinud, et osas, milles harta sisaldab EIÕKga tagatud õigustele vastavaid õigusi, on harta artikli 52 lõike 3 eesmärk tagada vajalik kooskõla hartas sätestatud õiguste ja nende vastavate õiguste vahel, mis on tagatud EIÕKga, „ilma et sellega kahjustataks liidu õiguse ja Euroopa Liidu Kohtu sõltumatust“ (vt selle kohta 20. märtsi 2018. aasta kohtuotsus Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, punkt 23). Selgitustes põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 17) on ette nähtud, et harta artikli 47 teine lõik vastab EIÕK artikli 6 lõikele 1 ning et harta artikkel 48 „vastab“ EIÕK artikli 6 lõigetele 2 ja 3. Euroopa Kohus peab seega tagama, et tõlgendusega, mille ta harta artikli 47 teisele lõigule ja artiklile 48 annab, oleks tagatud kaitse tasemel, mis ei ole vastuolus EIÕK artiklis 6 – nagu Euroopa Inimõiguste Kohus on seda tõlgendanud – tagatud kaitse tasemega (vt analoogia alusel 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Belastingdienst/Toeslagen (apellatsioonkaebuse peatav toime), C-175/17, EU:C:2018:776, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Nende asjaolude kontekstis tuleb apellantide esimest väidet mõista nii, et sellega väidetakse sisuliselt, et kuna Üldkohus keeldus W-d tunnistajana suuliselt ära kuulamast, rikkus ta apellantide õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on sätestatud eelkõige harta artikli 47 teises lõigus ja artikli 48 lõikes 2.

27 Sellest tuleneb, et vastupidi komisjoni väidetule ei ole selle väite eesmärk seada kahtluse alla hinnangut, mille Üldkohus faktilistele asjaoludele andis, vaid sellega heidetakse Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist. Sellepärast on väide vastuvõetav.

28 Mis puudutab selle väite sisulist analüüsi, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt otsustab Üldkohus ainsana, kas lahendamisel olevas kohtuasjas esitatud teavet on vaja täiendada (24. septembri 2009. aasta kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, punkt 319 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et ka siis, kui hagiavalduses esitatud taotluses tunnistaja ärakuulamiseks viidatakse täpselt, milliste asjaoludega seoses ja mis põhjustel on vaja tunnistaja või tunnistajad ära kuulata, on Üldkohtu pädevuses hinnata taotluse asjakohasust seoses kohtuvaidluse eseme ja vajadusega kohtusse kutsutud tunnistajad ära kuulata (vt 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Siemens jt *vs.* komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 323 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 See Üldkohtu kaalutlusõigus on kooskõlas põhiõigusega õiglasele kohtulikule arutamisele, eelkõige harta artikli 47 teise lõigu ja artikli 48 lõike 2 sätetega koostoimes EIÕK artikli 6 lõike 3 punktiga d. Euroopa Kohtu praktikast nähtub nimelt, et see säte ei anna süüdistatavale absoluutset õigust lasta kohtusse kutsuda tunnistajaid, ja et põhimõtteliselt peab kohus otsustama, kas tunnistaja kutsumine on vajalik või asjasse puutuv. EIÕK artikli 6 lõige 3 ei kehtesta kohustust kutsuda kohtusse kõiki tunnistajaid, vaid peab silmas täielikku menetluslikku võrdsust, mis tagab, et vaidlusalune menetlus, mida tuleb vaadata terviklikult, andis süüdistatavale sobiva ja piisava võimaluse vaidlustada tema vastu esitatud kahtlustusi (19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Siemens jt *vs.* komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punktid 324 ja 325 ning seal viidatud kohtupraktika).

31 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et pärast seda, kui oli üksikasjalikult analüüsitud kõiki tõendeid, millele apellandid on laiaulatuslikult saanud vastu vaielda, otsustas Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 153, et komisjon oli vaidlusaluses otsuses õiguslikult piisavalt tõendanud Silver Plasticsi osalemist konkurentsivastastes kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses, ning teiseks selle kohtuotsuse punktis 191, et Silver Plastics osales ühes vältavas rikkumises Loode-Euroopas.

32 Lisaks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 232 ja 233, et apellandid esitasid talle mitme isiku, sealhulgas W. avaldused, mida nad said oma argumentide põhjendamiseks kasutada. Ta lisas selle kohtuotsuse punktis 234, et apellantide põhjendustest nende isikute ütluste kasulikkuse kohta ei nähtu, et nende ärakuulamine tunnistajatena Üldkohtu poolt võiks anda juba toimikus olevatele tõenditele lisaväärtust.

33 Seetõttu leidis Üldkohus – nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 236 –, et hagi eset ja toimiku materjale arvestades ei olnud ei vajalik ega otstarbekas rahuldada apellantide esitatud taotlust tunnistajate ärakuulamiseks. Seega võis ta selle taotluse ilma õigusnormi rikkumata rahuldamata jätta.

34 Seda kaalutlust ei sea kahtluse alla ka EIK 16. juuli 2019. aasta otsusest Júlíus þór Sigurþórsson *vs.* Island (CE:ECHR:2019:0716JUD003879717) tulenevad juhised, millele hagejad tuginevad. Nagu nähtub sisuliselt selle kohtuotsuse punktidest 39–44, tuvastas see kohus EIÕK artikli 6 lõike 1 rikkumise kõnealuse kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasja konkreetsete asjaolude põhjal. Need asjaolud, mida iseloomustab see, et esimeses kohtuastmes õigeks mõistetud süüdistatav mõisteti seejärel süüdi apellatsioonikohtus, kes vähendas esimese astme kohtus antud suuliste ütluste tõendusjõudu, kuigi ta ei saanud liikmesriigi õiguse kohaselt esimese astme kohtule esitatud suulisi ütlusi ümber hinnata ilma, et ta oleks neid tunnistajaid uuesti ära kuulanud, ei ole kuidagi võrreldavad vaidlustatud kohtuotsuse aluseks olnud juhtumi asjaoludega.

35 Erineva järelduseni ei saa viia ka 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Gambino ja Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628), millele hagejad samuti tuginevad.

36 See kohtuotsus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT 2012, L 315, lk 57), tõlgendamist. Euroopa Kohus otsustas viidatud kohtuotsuses, et direktiivi 2012/29 artikleid 16 ja 18 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis näevad ette, et kui kuriteos kannatanu kuulati esimest korda üle esimese astme kriminaalkohtu kohtukoosseisu poolt, mida hiljem muudeti, siis peab uuesti moodustatud kohtukoosseis kõnealuse kannatanu põhimõtteliselt uuesti üle kuulama, kui üks menetlusosalistest ei ole nõus sellega, et nimetatud kohtukoosseis tugineb kõnealuse kannatanu esimese ülekuulamise protokollile (29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Gambino ja Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, punkt 59).

37 Just sellesse konteksti tuleb asetada 29. juuli 2019. aasta kohtuotsuse Gambino ja Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628) punktides 42 ja 43 esitatud kaalutlus, et need, kes vastutavad süüdistatava süü või süütuse üle otsustamise eest, peavad põhimõtteliselt tunnistajad isiklikult ära kuulama ja hindama nende usaldusväärsust, kuna õiglase kriminaalmenetluse üks oluline element on süüdistatava võimalus olla silmitsi tunnistajatega sellise kohtu ees, mis lõpuks tema saatuse üle otsustab.

38 Sellega seoses tuleb meenutada, et menetlus Üldkohtus ei puudutanud „kriminaalmenetlust“ direktiivi 2012/29 tähenduses, vaid tühistamishagi haldusotsuse peale, millega kahest juriidilisest isikust apellantidele määrati trahv liidu konkurentsieeskirjade rikkumise eest.

39 Sõltumata küsimusest, kas sellises olukorras võib apellante samastada kriminaalmenetluses süüdistatavatega, piisab, kui märkida, et käesoleval juhul ei ole küsimus sugugi selles, et teistsuguse kohtukoosseisu poolt juba ära kuulatud tunnistaja kuulatakse uuesti ära, vaid Üldkohtu võimalikus kohustuses kuulata ära tunnistaja, kelle ärakuulamist hagejad taotlesid. Sellist kohustust ei saa tuletada 29. juuli 2019. aasta kohtuotsuse Gambino ja Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628) punktidest 42 ja 43.

40 Lõpuks tuleb tagasi lükata ka apellantide argumendid, mille kohaselt Üldkohus sisuliselt ei saanud hinnata W. avalduste usaldusväärsust, ilma et kohus oleks teda tunnistajana ära kuulanud.

41 Ärakuulamine ei ole nimelt ainus vahend, mis võimaldab hinnata isiku tehtud avalduste usaldusväärsust. Kohus võib selleks muu hulgas tugineda muudele tõenditele, mis neid avaldusi kinnitavad, või vastupidi need ümber lükkavad.

42 Just seetõttu, et W. teatud avaldused olid vastuolus muude Üldkohtule esitatud tõenditega, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 74, 102 ja 107, millele apellandid oma väites viitavad, et need avaldused olid väheusutavad või üldse mitte usutavad.

43 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb apellantide apellatsioonkaebuse esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, et on rikutud õigust „vastandamisele“

Poolte argumendid

44 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus nende õigust „vastandamisele“, mis on esitatud EIÕK artikli 6 lõikes 1 ja lõike 3 punktis d, kui ta jättis rahuldamata nende taotluse küsitleda ise W-d kui süüdistuse tunnistajat.

45 Apellantide sõnul tuleneb Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast, et kui kohus on kasutanud tõendeid ja tuginenud oma otsuses nendele tõenditele, siis tuleb „vastandamise“ õiguse järgimiseks anda kaitsele võimalus võtta seisukoht nende järelduste kohta, mis viidatud tõenditest tulenevad.

46 Apellandid väidavad sellega seoses, et Linpaci leebema kohtlemise taotluse peamise allikana oli W. vaidlusaluse otsuse vastuvõtmiseni viinud menetluses ja seejärel vaidlustatud kohtuotsuses peamine süüdistuse tunnistaja. Üldkohus põhjendas aga apellantide „süüdimõistmist“ määravas osas selles taotluses esitatud W. avaldustega, andmata apellantidele võimalust temaga vastandada. Nii toimides piiras Üldkohus apellantide õigust sellisele vastandamisele, ilma et selleks piiranguks oleks õiguspärane põhjus.

47 Komisjoni teenistujad vestlesid W. kui süüdistuse tunnistajaga, välistades apellantide osalemise sellel ärakuulamisel, ilma et nad oleks koostanud protokolli või selle apellantidele edastanud. Selle tasakaalutuse korvamiseks oleks olnud vaja lasta apellantidel ise esitada W-le küsimusi kas komisjonis või vähemalt Üldkohtus.

48 Komisjoni vaidleb nendele argumentidele vastu. Ta märgib, et apellantide argument, et neil ei olnud haldusmenetluses võimalik ise W-d küsitleda, on vastuvõetamatu, kuna see ei puuduta vaidlustatud kohtuotsust. Igal juhul tuleb kõik apellantide teise väite raames esitatud argumendid põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

49 Teises väites leiavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus oli harta artikli 47 teise lõigu ja artikli 48 lõike 2 alusel koostoimes EIÕK artikliga 6 kohustatud rahuldama nende taotluse kuulata W. tunnistajana ära, et võimaldada neil ise küsitleda teda, kuna W. oli neid puudutavas menetluses „peamine süüdistuse tunnistaja“ ning komisjon kuulas ta ära, ilma et nende esindajad oleksid saanud sellel ärakuulamisel osaleda.

50 Seega viitavad apellandid üksnes kõrvaliselt asjaolule, et komisjon kuulas W. ära, mistõttu tuleb tagasi lükata komisjoni väide, et selline apellatsioonkaebuses esitatud argument on vastuvõetamatu.

51 Mis puudutab selle väite sisulist analüüsi, siis tuleb märkida, et apellandid heidavad Üldkohtule ette just seda, et viimane ei kuulanud W-d tunnistajana ära, mistõttu ei saa loogiliselt teda kvalifitseerida „süüdistuse tunnistajaks“ Üldkohtus.

52 Lisaks ei nähtu vaidlustatud kohtuotsusest, et Üldkohus võttis arvesse mingitki W. kirjalikku avaldust, mille komisjon esitas. Ainsad W. kirjalikud avaldused, mida Üldkohus arvesse võttis, on vaidlustatud kohtuotsuse punktide 34–39 kohaselt need, mille apellandid ise esitasid.

53 Ehkki vaidlustatud kohtuotsuse punktist 36 ilmneb, et W. oli Linpaci leebema kohtlemise kohta tehtud avalduste üks allikas, millele komisjon vaidlusaluses otsuses nimelt tugines, on selle ettevõtja avaldused siiski tehtud tema enda vastutusel, olles teadlik ebatäpsete andmete esitamise võimalikest negatiivsetest tagajärgedest (vt selle kohta 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Siemens jt *vs.* komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 138). Seega asjaolu, et W. oli üks nende avalduste allikatest või koguni nende peamine allikas, ei ole piisav, et teda kvalifitseerida „süüdistuse tunnistajaks“.

54 Samuti ei saa nõustuda apellantide argumendiga, et kuna komisjon kuulas W. enne vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist ära ilma hagejate esindajate kohalolekuta, pidi Üldkohus kutsuma W. tunnistajana kohtusse, et apellandid saaks teda ise küsitleda. Nimelt oli hagejatel võimalik ise W-ga ühendust võtta, et saada temalt avaldus, mida nad pealegi tegid, ning sel viisil saadud kirjalikud avaldused esitati Üldkohtule ja viimane võttis neid arvesse.

55 Sellest järeldub, et teise väite põhjendamiseks esitatud argumendid ei saa tõendada, et vaatamata Üldkohtu iseseisvale kaalutlusõigusele sellega seoses, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 28–30, ei saanud Üldkohus õiguspäraselt keelduda W. tunnistajana ärakuulamisest. Seetõttu tuleb apellatsioonkaebuse teine väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et on rikutud poolte võrdsuse põhimõtet

Poolte argumendid

56 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus poolte võrdsuse põhimõtet, mis on osa õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele EIÕK artikli 6 lõike 1 ja lõike 3 punkti d tähenduses. Nende sõnul tähendab see põhimõte, et Üldkohus oleks pidanud määrama W. ja teiste tunnistajate, kelle ärakuulamist nad taotlesid, isikliku ärakuulamise.

57 Hagejad meenutavad, et nad märkisid nende tunnistajate nimed, keda nad palusid Üldkohtul ära kuulata, ning asjaolud, mida nad kavatsesid nende ütlustega tõendada. Üldkohus jättis aga tunnistajate ärakuulamise taotluse rahuldamata põhjendusel, mis ei vasta Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast tulenevatele nõuetele, mida on meenutatud eelkõige 18. detsembri 2018. aasta kohtuotsuse Murtazaliyeva *vs*. Venemaa (CE:ECHR:2018:1218JUD003665805) punktis 164.

58 Komisjon leiab, et apellatsioonkaebuse kolmas väide on põhjendamatu ja tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

59 Mis puudutab esiteks poolte võrdsuse põhimõtte rikkumist, millele apellandid viitavad, siis piisab, kui märkida, et kuna Üldkohus ei kuulanud ära komisjoni välja pakutud tunnistajaid, siis ei saa talle ette heita selle põhimõtte rikkumist, kuna ta otsustas samamoodi jätta ära kuulamata tunnistajad, keda apellandid välja pakkusid.

60 Teiseks, kuna apellandid heidavad Üldkohtule sisuliselt ette põhjendamiskohustuse rikkumist seoses nende tunnistajate ärakuulamise taotluse rahuldamata jätmisega, siis tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 232–235 esitas Üldkohus õiguslikult piisavalt põhjused, mis viisid ta järelduseni, et apellantide esitatud tunnistajate ärakuulamise taotlust ei ole vajalik ega otstarbekas rahuldada. Seda tehes järgis ta oma otsuste põhjendamise kohustust.

61 EIK 18. detsembri 2018. aasta otsus Murtazaliyeva *vs*. Venemaa (CE:ECHR:2018:1218JUD003665805) ei sea eeltoodud kaalutlusi kahtluse alla. Kuigi see kohus märkis selle kohtuotsuse punktis 164, et tunnistajate ärakuulamise taotlust menetlevate kohtute arutluskäik peab vastama selle taotluse põhjendamiseks esitatud põhjendustele, see tähendab, et see arutluskäik peab olema sama põhjalik ja üksikasjalik kui need põhjendused, lisas ta nimetatud kohtuotsuse punktis 165, et kuna EIÕK ei nõua kõigi kaitse tunnistajate kohtusse kutsumist või ära kuulamist, ei pea riigisisesed kohtud andma üksikasjalikku vastust igale vastavale taotlusele, mille kaitse on esitanud, kuid on siiski kohustatud oma otsust piisavalt põhjendama.

62 Käesolevas asjas võttis Üldkohus aga arvesse apellantide poolt tunnistajate ärakuulamise taotluse põhjenduseks esitatud põhjendusi, mille ta võttis kokku vaidlustatud kohtuotsuse punktides 221–225 ja millele ta vastas selle kohtuotsuse punktides 232–235 viisil, mida ei saa pidada ebapiisavaks.

63 Sellest järeldub, et apellatsioonkaebuse kolmas väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, et on rikutud põhjendamiskohustust

Poolte argumendid

64 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus oma otsuste põhjendamise kohustust. Esiteks on võimatu mõista, millistele tõenditele Üldkohus tugines, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67, et Silver Plastics osales väidetaval konkurentsivastasel koosolekul, mis toimus 13. juunil 2002. Üldkohus ei selgita kordagi, miks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 viidatud käsikirjalistest märkmetest ilmneb liidu konkurentsiõiguse rikkumine. Lisaks püüab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63 üksnes tõendada, kuidas apellantide esitatud argumendid ei tõenda tingimata, et üks teine koosolek, mille eesmärk ei olnud konkurentsivastane ja mis peeti samal päeval Silver Plasticsi esindajate osavõtul, algas kell 9.00 ja et järelikult ei saanud viimase esindajad samal ajal toimunud konkurentsivastasel kohtumisel osaleda. Seevastu jäävad ebamääraseks põhjused, miks Üldkohus leidis, et koosolek, millel ei olnud konkurentsivastane eesmärk, algas hiljem. Apellandid rõhutavad, et nad ei sea kahtluse alla tõendite hindamist Üldkohtu poolt, vaid heidavad ette, et Üldkohus ei ole oma eeldusi positiivselt põhjendanud.

65 Teiseks heidavad apellandid Üldkohtule ette, et viimane on vaidlustatud kohtuotsuses mitu korda üksnes kinnitanud – ilma muu põhjenduseta –, et W. kirjalikud avaldused ei olnud usaldusväärsed.

66 Komisjon leiab, et apellatsioonkaebuse neljas väide on osaliselt vastuvõetamatu, kuna sellega vaidlustatakse tegelikult Üldkohtu poolt tõenditele antud hinnang, ja et igal juhul on see põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

67 Nagu apellandid ise rõhutasid, on apellatsioonkaebuse neljanda väite eesmärk kontrollida, kas Üldkohus on täitnud oma kohtuotsuste põhjendamise kohustust, ning sellega ei püüta uuesti hinnata faktilisi asjaolusid, milleks Euroopa Kohtul puudub apellatsioonimenetluses pädevus. Seega tuleb tagasi lükata komisjoni argument, et see väide on osaliselt vastuvõetamatu.

68 Esiteks, mis puudutab apellantide argumente vaidlustatud kohtuotsuse punkti 67 kohta, siis tuleb märkida, et Üldkohus tuvastas selles, et 13. juunil 2002 kohtusid asjaomasel turul konkureerivad erinevad ettevõtjad, sh Silver Plastics, et arutada hinnastrateegiaid paralleelselt samal päeval toimunud koosolekuga, millel ei olnud konkurentsivastane eesmärk.

69 Üldkohtus väitsid apellandid sisuliselt, et koosolek, mille eesmärk ei olnud konkurentsivastane, ja hindu puudutav koosolek toimusid samal ajal, mistõttu Silver Plasticsi esindajad, kes osalesid esimesel koosolekul, ei saanud osaleda teisel koosolekul.

70 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47–66 esitas Üldkohus aga ammendavalt kõik asjaolud, mis tema arvates tõendavad, et Silver Plasticsi esindajad osalesid hindu puudutaval konkurentsivastasel koosolekul. Vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei olnud Üldkohtul mingit vajadust määrata selles osas kindlaks selle koosoleku alguskellaaega, mille eesmärk ei olnud konkurentsivastane. Ta võis oma põhjendamiskohustust rikkumata asuda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 67 seisukohale, et viimati nimetatud koosoleku algusaeg oli ebaselge.

71 Mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 54 viidatud käsikirjalisi märkmeid, siis vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, nähtub selle kohtuotsuse punktist 56 selgelt, et need märkmed puudutasid eri konkureerivate ettevõtjate, sh Silver Plasticsi hindu ning et järelikult ilmneb neist liidu konkurentsiõiguse rikkumine.

72 Seega, vastupidi sellele, mida väidavad apellandid oma apellatsioonkaebuses, ei nähtu vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 54, 63 ja 67 mingit põhjendamiskohustuse rikkumist Üldkohtu poolt.

73 Teiseks heidavad apellandid Üldkohtule ette, et ta ei põhjendanud oma väidet, et W. avaldused, mille apellandid talle esitasid, ei olnud usaldusväärsed.

74 Sellega seoses tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei hinnanud Üldkohus W. avalduste usutavust tervikuna.

75 Nagu on juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse mitmes punktis, et ainult teatavad W. väited, mis esinesid apellantide esitatud avaldustes, olid vähe- või isegi ebausaldusväärsed, kuna neile räägivad vastu muud Üldkohtu mainitud tõendid.

76 Järelikult ei saa Üldkohtule ette heita põhjendamiskohustuse rikkumist seoses sellega, kas W. väited tervikuna on usaldusväärsed või mitte.

77 Seega tuleb neljas väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Viies väide, et on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3

Poolte argumendid

78 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 3, kui ta leidis, et vaidlusaluses otsuses käsitletud rikkumine Loode-Euroopas kujutab endast ühte ja vältavat rikkumist jäikade karpide turul, mis puudutas muu hulgas ajavahemikku 13. juunist 2002 kuni 24. augustini 2004. Üldkohus ei ole tõendanud, et sel perioodil eksisteeris asjaomasel turul tervikplaan, mis kajastuks üksikutes rikkumistes, mida võib omavahel seostada. Vastupidi, ta ise möönis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 177, et nimetatud turgu käsitlev koosolek toimus esimest korda 24. augustil 2004.

79 Üldkohtu viga mõjutas apellantidele määratud trahvi summat, kuna see määrati kindlaks lähtesumma alusel, mis põhines 2006. aasta käibel, eelkõige jäikade karpide müügil. See summa korrutati seejärel kõnealuse rikkumise aastate arvuga, mille tulemusel võeti selle trahvi arvutamisel arvesse jäikade karpide müügist saadud käive 2004. aasta septembrile eelnenud aja eest.

80 Komisjon vaidleb apellantide argumentidele vastu ja leiab, et apellatsioonkaebuse viies väide tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

81 Olgu korratud, et mõiste „üks ja vältav rikkumine“, nagu seda on tunnustatud Euroopa Kohtu praktikas, eeldab sellise „tervikplaani“ olemasolu, millesse kuuluvad erinevad teod nende identse eesmärgi tõttu, mis rikub konkurentsitingimusi siseturul, ning seda sõltumata asjaolust, et üks või mitu neist tegudest võivad ka iseenesest ja iseseisvalt kujutada endast ELTL artikli 101 rikkumist (26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch *vs.* komisjon, C-644/13 P, EU:C:2017:59, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

82 Sellest kohtupraktikast tuleneb, et ettevõtja osalemine ühes ja vältavas rikkumises ei nõua, et ta oleks otse osalenud kõigis konkurentsivastastes tegudes, mis moodustavad selle rikkumise, ega ole nõutud ka, et kõik ühes ja vältavas rikkumises osalevad ettevõtjad tegutseksid samal turul (vt selle kohta 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Villeroy & Boch *vs.* komisjon, C-644/13 P, EU:C:2017:59, punktid 49 ja 51 ning seal viidatud kohtupraktika).

83 Käesolevas asjas nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 177, et Üldkohus tuvastas faktiliste asjaolude sõltumatu hindamise raames, et kõnealune rikkumine Loode-Euroopas, milles apellandid osalesid, puudutas nii polüstüreenist karpe kui ka jäikasid karpe. Neil põhjustel leidis Üldkohus seega, et on olemas „tervikplaan“, mis hõlmas nii esimest kui ka teist toodet.

84 Seda tõdemust arvestades ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta nõustus vaidlusaluse otsuse põhjendustes esitatud järeldusega, et apellandid osalesid Loode-Euroopas ühes ja vältavas rikkumises, mis puudutas nii polüstüreenist karpe kui ka jäikasid karpe, ajavahemikus 13. juunist 2002 kuni 29. oktoobrini 2007.

85 Nimelt, kui oletada, et esimene koosolek, mis käsitles jäikade karpide turgu, toimus alles 24. augustil 2004, nagu väidavad apellandid, ei ole sellel asjaolul tähtsust seoses nende osalemisega ühes ja vältavas rikkumises, mis puudutas nii polüstüreenist karpe kui ka jäikasid karpe, kuna käesoleva kohtuotsuse punktis 81 viidatud Euroopa Kohtu praktika tähenduses „tervikplaani“ rakendamine algas 13. juunil 2002, nagu tõdes ka Üldkohus.

86 Sellest järeldub, et apellatsioonkaebuse viies väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kuues väide, et on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 seoses majandusüksuse olemasolu tuvastamisega

Poolte argumendid

87 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 esimest ja teist lauset koostoimes ELTL artikli 101 lõikega 1, kuna ta tugines oma arutluskäigus eeldusele, et nad moodustasid ühe majandusüksuse, eirates nende esitatud faktilisi asjaolusid ja tõendeid, mis lükkasid ümber sellekohase eelduse, mis tugines asjaolule, et Johannes Reifenhäuser Holdingule kuulus peaaegu kogu Silver Plasticsi kapital. Nagu nähtub mitmest Üldkohtus esitatud asjaolust, ei esitlenud Johannes Reifenhäuser Holding end kunagi suhetes kolmandate isikutega kui Silver Plasticsi omanikku. Johannes Reifenhäuser Holding on vaid lihtne halduslik konstruktsioon ja oleks tulnud majandusüksuse olemasolu kindlakstegemiseks tähelepanuta jätta. Vastupidi sellele, mida on kinnitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 269, ei ole tema tegevusala, mis on vägagi üldine, sellise kaalutlusega vastuolus.

88 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

Euroopa Kohtu hinnang

89 Tuleb meenutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 265 märkis Üldkohus, et kõnealuse rikkumisega seotud perioodil kuulus Johannes Reifenhäuser Holdingule peaaegu kogu (99,75%) Silver Plasticsi kapitalist.

90 Seetõttu järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 266, et komisjon võis tugineda eeldusele, et niisuguses spetsiifilises olukorras, kus emaettevõtjale kuulub ainu- või peaaegu ainuosalus Euroopa Liidu konkurentsieeskirju rikkunud tütarettevõtja aktsia- või osakapitalis, esineb ümberlükatav eeldus, et nimetatud emaettevõtja avaldab tegelikult otsustavat mõju oma tütarettevõtja tegevusele (vt selle kohta 25. oktoobri 1983. aasta kohtuotsus AEG-Telefunken *vs.* komisjon, 107/82, EU:C:1983:293, punkt 50, ja 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus Evonik Degussa ja AlzChem *vs.* komisjon, C-155/14 P, EU:C:2016:446, punkt 28).

91 Olles vaidlustatud kohtuotsuse punktides 267–279 analüüsinud apellantide esitatud argumente ja tõendeid, leidis Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 280, et nendest ei piisa eelmises punktis mainitud eelduse ümberlükkamiseks.

92 Käesoleva väite põhjendamiseks esitatud argumentidega kordavad apellandid sisuliselt argumente, mille nad esitasid Üldkohtus selleks, et tõendada, et Johannes Reifenhäuser Holding ei avaldanud Silver Plasticsile otsustavat mõju, täpsustamata, millise vea Üldkohus selle hindamise raames tegi.

93 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et apellatsioonkaebuses tuleb selgelt märkida selle kohtuotsuse või -määruse, mille tühistamist taotletakse, vaidlustatud osad ning õiguslikud argumendid, mis konkreetselt seda nõuet toetavad. Neile nõuetele ei vasta apellatsioonkaebus, mis ei sisalda argumente, mis on konkreetselt suunatud edasikaevatud kohtuotsuses või -määruses toime pandud õigusnormide rikkumiste selgitamisele, vaid piirdub Üldkohtus juba esitatud väidete ja argumentide kordamise või taasesitamisega (4. juuli 2012. aasta kohtumäärus Région Nord-Pas-de-Calais *vs.* komisjon, C-389/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:408, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

94 Järelikult tuleb kuues väide jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Seitsmes väide, et on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 trahvi ülempiiri kindlaksmääramisel

Poolte argumendid

95 Apellandid heidavad Üldkohtule ette määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu rikkumist, kuna ta võttis neile solidaarselt määratud trahvi arvutamisel vääralt arvesse sellest tegevusest saadud käibe, mis hiljem Maschinenfabrikule üle kanti, mistõttu ületati selles sättes ette nähtud ülempiiri, mis vastab 10%-le iga rikkumisega seotud ettevõtja käibest. Nad heidavad Üldkohtule ette, et viimane eiras nimetatud sätte kohaldamist käsitlevat Euroopa Kohtu praktikat, kuna vaidlustatud kohtuotsuse punktis 311 võttis ta rikkumise perioodi arvesse ainsa kohase kriteeriumina, et määrata kindlaks trahvi ülempiiri arvutamiseks arvesse võetavat käivet. Apellantide sõnul tuli selle käibe kindlaksmääramiseks valida sobiv majandusaasta, arvestades rikkumise perioodi majandustegevust, ja seejärel võtta parandusena arvesse asjaomase ettevõtja maksevõimet trahvi määrava otsuse vastuvõtmise ajal. Nad lisavad, et käesoleval juhul oli nende maksevõime vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal oluliselt vähenenud, millest komisjon oli teadlik.

96 Komisjon vaidleb apellantide argumentidele vastu ja leiab, et seitsmes väide tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

97 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 2 sätestab, et ELTL artikli 101 või 102 rikkumises osalenud ühegi ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

98 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 307 tõdes Üldkohus, et vaidlusalune otsus võeti vastu 24. juunil 2015 ja kuna Johannes Reifenhäuser Holdingu majandusaasta lõppes igal aastal 30. juunil, siis on „eelmine majandusaasta“ määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 tähenduses tema puhul majandusaasta 2013/2014, mis lõppes 30. juunil 2014.

99 Selle kohtuotsuse punktist 309 nähtub, et Johannes Reifenhäuser Holdingu ja tulevase Maschinenfabriku jagunemine registreeriti nõuetekohaselt alles 28. mail 2015, st pärast 2013/2014. majandusaasta lõppu. Nagu Üldkohus nimetatud kohtuotsuse samas punktis leidis, ei ole tähtsust asjaolul, et võõrandamisel oli tagasiulatuv mõju 30. septembrist 2014, kuna ka viimati nimetatud kuupäev oli hilisem 30. juunist 2014.

100 Arvestades neid asjaolusid, mida apellandid ei ole vaidlustanud, kohaldas Üldkohus määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 õigesti, võttes neile määratud trahvi ülempiiri arvutamisel arvesse Johannes Reifenhäuser Holdingu 2013/2014. majandusaastal saadud käivet, sealhulgas sellisest tegevusest saadud käivet, mis 28. mail 2015 registreeritud jagunemise tulemusel kuulus Maschinenfabrikule.

101 Apellantide argumendid, mille kohaselt nende maksevõime vähenes oluliselt vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal pärast seda, kui Johannes Reifenhäuser Holdingu jagunemisest tekkis Maschinenfabrik, ei saa viia teistsuguse järelduseni.

102 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb tõepoolest, et „eelmise majandusaasta“ kindlaksmääramiseks peab komisjon iga juhtumi puhul hindama, arvestades määrusega nr 1/2003 kehtestatud karistuste korra konteksti ning sellega taotletavaid eesmärke, millist mõju soovitakse asjaomasele ettevõtjale avaldada, pidades silmas eeskätt selle ettevõtja tegelikku majanduslikku olukorda kajastavat käivet ajavahemikus, kui rikkumine toime pandi. Olukordades, kui asjaomase ettevõtja käive ei anna mingit kasulikku teavet tema tegeliku majandusliku olukorra kohta ja talle määramisele tuleva trahvi sobiva taseme kohta, võib komisjon kasutada mõnda muud majandusaastat, et ta saaks nõuetekohaselt hinnata selle ettevõtja finantsvahendeid ja tagada trahvile piisavalt hoiatava ja proportsionaalse laadi (vt selle kohta 15. mai 2014. aasta kohtuotsus 1. garantovaná *vs.* komisjon, C-90/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:326, punkt 15–17 ja seal viidatud kohtupraktika).

103 Kuid faktilised asjaolud, millele apellandid viitavad Üldkohtus oma kuuenda väite toetuseks, nimelt Johannes Reifenhäuser Holdingu jagunemine, mille tagajärjel tekkis Maschinenfabrik, palju hiljem kui see periood, mil kõnealune rikkumine toime pandi, ei olnud sugugi sellised, mis tekitaksid kahtlust selles, et Johannes Reifenhäuser Holdingu käive 2013/2014. majandusaastal võis anda kasulikku teavet selle ettevõtja tegeliku majandusliku olukorra kohta ajal, kui kõnealune rikkumine toime pandi, ja määratava trahvi sobiva taseme kohta.

104 Vastupidi, kui nõustuda sellega, et liidu konkurentsieeskirjade rikkumise toime pannud ettevõtja saaks märkimisväärselt vähendada ülempiiri, mida trahv ei tohi mingil juhul ületada, võõrandades kolmandale isikule ühe oma tegevusvaldkonnast mõni päev enne talle trahvi määrava otsuse vastuvõtmist, kahjustaks see tõsiselt määrusega nr 1/2003 ette nähtud sanktsioonide tõhusust.

105 Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta võttis apellantidele solidaarselt määratud trahvi ülempiiri arvutamisel arvesse Johannes Reifenhäuser Holdingu 2013/2014. majandusaasta käivet.

106 Eeltoodut arvestades tuleb seitsmes väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

107 Järelikult tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

108 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab kohtukulude jaotuse Euroopa Kohus.

109 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

110 Kuna apellandid on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb nende kohtukulud jätta nende endi kanda ja mõista neilt välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Jätta Silver Plastics GmbH & Co. KG ja Johannes Reifenhäuser Holding GmbH & Co. KG kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Allkirjad